

«Ερωτόκριτος»

του Βιτσέντζου Κορνάρου από το Θ.Ε.ΠΑ.Κ.

Σκηνοθεσία: Μιχάλης Πιερής. **Μουσική:** Χρήστος Πήπας. **Μουσική συνεργασία:** Ψαραντώνης. **Σκηνικός διάκοσμος :** Χρήστος Λυσιώτης. **Κοστούμια:** Μαρίνα Κλεάνθους. **Κινησιολογία:** Μιχάλης Πιερής. **Φωτισμοί:** Καρολίνα Σπύρου. **Διδασκαλία τραγουδιών:** Νικόλας Παπαγεωργίου.

ΤΟ ΘΕΑΤΡΙΚΟ Εργαστήρι Πανεπιστημίου Κύπρου έχει καθιερώσει τις παραγωγές ως σημαντικά και ενδιαφέροντα καλλιτεχνικά δρώμενα του τόπου. Ποτέ δεν υπήρξε απλώς ένα ερασιτεχνικό σχήμα με φιλοδοξίες να αντιμετωπίζεται ως επαγγελματικό, ποτέ δεν πρόδωσε τη θεατρική μάθηση για χάρη του τελικού σκηνικού αποτελέσματος, ποτέ δεν έπαψε να λειτουργεί ως πραγματικό εργαστήρι όπου η διαδικασία της μεταμόρφωσης του λόγου σε θεατρική πράξη ήταν διαφανής και γι' αυτό γοητευτική, ιδιαίτερα για τους «μιγάδες» με ανάμικτα φιλολογικά και θεατρικά ενδιαφέροντα. Ο Μιχάλης Πιερής, δάσκαλος και σκηνοθέτης όλων των παραγωγών του Θ.Ε.ΠΑ.Κ., αφιερώθηκε στην εξόρυξη στοιχείων θεατρικότητας από τα μεγάλα νεοελληνικά και κυπριακά λογοτεχνικά μνημεία όπως ο κύκλος των παραλλαγών του δημοτικού «Άσματος του γιοφυριού», το «Χρονικό του Μαχαιρά», η ποίηση του Βασίλη Μιχαηλίδη. Ο «Ερωτόκριτος» του Βιτσέντζου Κορνάρου ήταν φυσιολογική συνέχεια των αναζητήσεων στο όμοιο αισθητικό, ιδεολογικό και φορμαλιστικό πεδίο.

Όμως αν υπήρχαν και άλλοι σαν κι εμένα που ανέμεναν να παρακολουθήσουν την απελευθέρωση του δραματικού στοιχείου από το ποιητικό μυθιστόρημα του Κορνάρου, να απολαύσουν τη μετάπλαση του περιπετειώδους παραμυθιού στο παιχνίδι της θεατρικής συμβατικότητας, να δουν τους ερωτικούς διάλογους του κειμένου να γεννούν οπτικές εικόνες και κινησιακά έντονες σκηνές, θα φύγουν από την παράσταση του «Ερωτόκριτου» με αίσθηση ανεκπλήρωτων προσδοκιών. Όχι επειδή τα πιο πάνω στοιχεία απουσιάζουν από την παραγωγή, αλλά επειδή αυτά ότρινωχώνονται κάπου στις άκρες της παράστασης παραχωρώντας το «κέντρο» στη ... μουσική. Ο όγκος της μουσικής του συνθέτη και συνδημιουργού της παράστασης Χρήστου Πήπα είναι πολύ μεγάλος και δεν χωράει σ' ένα φοιτητικό θεατρικό εργαστήρι. Δεν θα τολμούσα ποτέ να εκφέρω άποψη για την ποιότητα ενός μουσικού έργου, μιλώ για την... ποσότητά του. Η διάρκεια της μουσικής σύνθεσης πιστεύω ξεπέρασε τα όρια της μουσικής επένδυσης μιας θεατρικής παράστασης και έφτασε σε διαστάσεις αυτόνομου έργου. Πολύς λόγος δεν ειπώθηκε, δεν παίχτηκε, δεν παραστήθηκε, αλλά τραγουδήθηκε. Και τραγουδήθηκε πολύ ωραία, η μουσική διδασκαλία από το Νικόλα Παπαγεωργίου εντυπωσίασε και οι φωνές των ηθοποιών, ιδιαίτερα των κορυφαίων-αφηγητών, συγκίνησαν. Αλλά ο καθαρά θεατρικός χωροχρόνος μειώθηκε. Ο τραγουδημένος λόγος δεν μπορούσε να συγκριθεί με τον υποκριτικά εκφερόμενο λόγο και σε μεγάλης διάρκειας μέρη της παράστασης έχανε τη θεατρική του αποτελεσματικότητα.

Εξάλλου το μουσικό ύφος της παράστασης (μιλώντας πάντα από ερασιτεχνική άποψη) παραήταν σοβαρό και δραματικό. Το αναγεννησιακό πνεύμα του Κορνάρου τον κάνει να μην απαρνείται καμιά πτυχή της ζωής, όλα τα συναισθήματα ιριδίζουν μέσα στο κείμενό του, ο κύκλος της ζωής γυρίζει από τις χαρές προς τις λύπες και τανάπαλιν, αυτή τη σοφία ο ποιητής την κατέχει και την αποδεικνύει με τις περιπέτειες των ηρώων του, κάτι που σε μια θεατρική μετάπλαση του «Ερωτόκριτου» θα έπρεπε να αντιστοιχεί με περισσότερη συναισθηματική ποικιλία και στιλιστική ζωντάνια. Η ανάγκη να υποστηριχτεί το ύφος της μουσικής έκανε τη σκηνοθεσία του Μιχάλη Πιερή πιο συγκρατημένη, πιο στατική και μονότονη απ' ό,τι ζητούσε το πανέμορφο και γεμάτο εναλλαγές ύφους και διάθεσης κείμενο.

Ας αναφερθούμε σ' ένα ακόμα σημείο και ας θυμηθούμε τον Μπαχτίν και το διάλογο των εποχών. Με όλη την αγάπη προς το κρητικό μεγαλούργημα, για τον αναγνώστη τού σήμερα ο Κορνάρος σμίχτηκε με το Θεόφιλο, ο δεξιότηχνης στιχουργός και ιδεολογικός εκφραστής της εποχής του εκπέμπει και τη γοητεία ενός ναΐφ καλλιτέχνη. Θυμάμαι την παλιά παράσταση του Ευαγγελάτου όπου τα πάθη έσμιγαν με το γέλιο και το φορμαλιστικό παιχνίδι περιλάμβανε πολλά στοιχεία μιας ναΐφ αισθητικής απλοποίησης. Βέβαια, η άποψη ενός δημιουργού ποτέ δεν είναι συνταγή για ένα άλλο. Αλλά μερικές φορές η βαρύτητα των θρήνων, η υπερβολική δραματικότητα έρχονταν σε σύγκρουση με το «θεοφιλικό» Κορνάρο.

Δεν αναφέρομαι ονομαστικά στους ηθοποιούς, επειδή το πρόγραμμα της παράστασης δεν πρόλαβε την πρεμιέρα του, αλλά οι πρωταγωνιστές του λόγου και του τραγουδιού αποτέλεσαν εύπλαστο υλικό στα χέρια του δασκαλού τους ηθοποιού και απέδειξαν ότι έχουν σκηνική άνεση και σεβασμό στο ομαδικό τους έργο. Ιδιαίτερη παρουσία η «Νένα».